

[Uz Sākumlapu](#) > ... > [Ģimenes Lietas Un Mantojums](#) > [Mantojums](#) > [Mantošana](#) > [Bulgārija](#)

Mantošana

 Bulgārija

Saturu nodrošina

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

Šīs informatīvās lapas sagatavotas sadarbībā ar [ES Notāru padomi \(CNUE\)](#).

1 Kā tiek taisīts pēdējās gribas rīkojums (testaments, savstarpējs testaments vai mantojuma līgums)?

Jebkura vismaz 18 gadus veca un rīcībspējīga persona ar testamentu var novēlēt savu īpašumu pēc nāves.

Testators testamentā var novēlēt visu savu īpašumu. Īpaša Bulgārijas tiesību iezīme ir nosacījums, ka testatora vai personas, kas mirusi, neatstājot testamentu, īpašuma neatņemamā daļa vienmēr ir neatkarīga no testamentāriem rīkojumiem, un tādējādi tiek uzskatīts, ka testamentāri rīkojumi attiecas tikai uz to īpašuma daļu, kuru var brīvi iekļaut novēlējumā.

Testamentāri rīkojumi var attiekties uz visu testatora īpašumu, uz tā daļu vai uz konkrētu mantu.

Testamentāri rīkojumi var arī ietvert nosacījumus.

Mantošanas likumā (*Zakon za nasledstvoto*) noteikts, ka testamentāri rīkojumi jāgatavo noteiktā formā un akti, kas nav sagatavoti šādā formā, ir nederīgi.

Jāņem vērā, ka Bulgārijas tiesību normas nepieļauj, ka divas vai vairākas personas savstarpējam labumam vai trešās personas labā sniedz testamentārus rīkojumus vienā un tajā pašā testamentā.

Tiesību aktos noteiktas divas testamenta formas: pašrocīgs testaments un notariāli apliecināts testaments.

Pašrocīgam testamentam pilnībā jābūt uzrakstītam ar testatora paša roku. Tajā jānorāda datums, un uz tā jābūt testatora parakstam. Parakstam jāatrodas zem testamentārajiem rīkojumiem. Testamentu aizīmogatā aploksnē var nodot notāram glabāšanai. Tādā gadījumā notārs uz aploksnē uzraksta glabātāja apliecinājumu. Šo apliecinājumu paraksta testators un notārs, un to reģistrē īpašā reģistrā.

Pašrocīgu testamentu var nodot glabāšanā vai nu notāram, vai citai personai, kuras pienākums ir, tiklīdz šī persona uzzina par testatora nāvi, iesniegt testamentu notāram publicēšanai.

Ja šī persona to neiz dara, jebkura ieinteresētā persona var vērsties pie rajona tiesas tiesneša mantojuma atklāšanās vietā, lai noteiktu termiņu, kādā testaments jāiesniedz notāram publicēšanai.

Lai publicētu testamentu, notārs sagatavo paziņojumu, kurā apraksta testamenta stāvokli un paziņo par tā atvēršanu. Šo paziņojumu paraksta persona, kura iesniedz testamentu, un notārs. Dokuments, kas satur testamentu, tiek pievienots šim paziņojumam, un iepriekš minētās personas uz katras tā lappuses atzīmē savus iniciāļus.

Notariāli apliecinātu testamentu sagatavo notārs divu liecinieku klātbūtnē.

Testators mutiski nodiktē savu testamentu notāram, kurš to pieraksta un pēc tam vēlreiz nolasa testatoram liecinieku klātbūtnē. Notārs testamentā atzīmē minēto formalitāšu izpildi, norādot testamenta sastādīšanas vietu un datumu. Pēc tam testators, liecinieki un notārs testamentu paraksta.

Ja testators nevar parakstīt testamentu, viņam jānorāda iemesls, un notārs atzīmē šo norādi pirms testamenta nolasīšanas.

Publicējot notariāli apliecinātu testamentu, notārs, kuram tas nodots glabāšanā, sagatavo paziņojumu, kurā apraksta testamenta stāvokli un paziņo par tā atvēršanu. Šo paziņojumu paraksta notārs. Dokuments, kas satur testamentu, tiek pievienots šim paziņojumam, un iepriekš minētās personas uz katras tā lappuses atzīmē savus iniciāļus.

Testamentu var nepārprotami atsaukt, sagatavojot jaunu testamentu vai notariālu aktu, kurā testators skaidri norāda, ka pilnīgi vai daļēji atsauc savus iepriekšējos novēlējumus.

2 Vai pēdējās gribas rīkojumam vajadzētu būt reģistrētam, un ja jā, tad kā?

Spēkā esošajos Reģistrācijas noteikumos ir prasīts reģistrēt tādu publicēto testamentu norakstus, kuri attiecas uz nekustamo īpašumu vai nekustamā īpašuma tiesībām.

Papildus tam katrā reģistrācijas dienestā tiek uzturēts alfabētisks saraksts par notariālām lietām un testamentiem. Šajā sarakstā reģistrē arī to testatoru vārdus, kuru notariāli apliecinātos testamentus notāri ir izpildījuši, kā arī testamentu atsaukumus un tos testatorus, kuru pašrocīgie testamenti ir iesniegti notāriem glabāšanai. Šādā gadījumā pie testatora vārda reģistrē arī tā notāra vārdu, kurš glabā attiecīgo notariālo lietu vai pašrocīgo testamentu.

3 Vai ir ierobežojumi brīvībai rīkoties ar īpašumu nāves gadījumā (piemēram, neatņemamā daļa)?

Kā minēts iepriekš, Bulgārijas tiesību sistēmā brīvība rīkoties ar īpašumu nāves gadījumā tiek ierobežota. Šie ierobežojumi noteikti testatora tuvinieku labā; šādi tuvinieki ir pārdzīvojušais laulātais, bērni un — ja testatoram nav pēcnācēju (bērnu vai mazbērnu) — mirušā vecāki.

Šie ierobežojumi ir noteikti Mantošanas likuma 28. un 29. pantā un attiecas tikai uz gadījumiem, kad testatoram ir pēcnācēji, pārdzīvojuši vecāki vai laulātais. Šādos gadījumos testators nevar novēlēt vai dāvināt īpašumu, ja šāds novēlējums vai dāvinājums samazina minēto personu neatņemamo daļu. Īpašuma daļa, kas neietilpst neatņemamajā daļā, ir testatora novēlējumā iekļaujamā daļa.

Ja testatoram nav pārdzīvojuša laulātā, tiesību aktos paredzētā neatņemamā daļa ir šāda:

- 1) vienam bērnam (arī adoptētam bērnam) vai šā bērna pēcnācējiem — viena puse;
- 2) diviem vai vairāk bērniem vai viņu pēcnācējiem — divas trešdaļas no testatora īpašuma.

Pārdzīvojuša vecāka vai pārdzīvojušu vecāku neatņemamā daļa ir viena trešdaļa. Laulātā neatņemamā daļa ir viena puse gadījumos, kad laulātais ir vienīgais mantinieks, vai viena trešdaļa gadījumos, kad mirušajam ir pārdzīvojuši vecāki.

Ja ir pēcnācēji un pārdzīvojušais laulātais, laulātā neatņemamā daļa ir vienāda ar katra bērna neatņemamo daļu. Šādā gadījumā novēlējumā iekļaujamā daļa ir vienāda ar vienu trešdaļu mantojuma, ja ir viens bērns, ar vienu ceturtdaļu mantojuma, ja ir divi bērni, un ar vienu sestdaļu mantojuma, ja ir trīs vai vairāk bērnu.

4 Kas manto un cik daudz gadījumā, ja pēdējās gribas rīkojuma nav?

Ja mirušais nav atstājis testamentu, mantojumu manto likumiskie mantinieki saskaņā ar turpmāk izklāstītajiem noteikumiem.

Ja mirušais bijis neprecējies un bez bērniem, pārdzīvojušie vecāki vai pārdzīvojušais vecāks saņem vienādas mantojuma daļas (Mantošanas likuma (ZN) 6. pants).

Ja mirušajam paliek tikai otrās vai tālākas pakāpes augšupēji radinieki, vienādas daļas manto mirušajam tuvākie radinieki (ZN 7. pants).

Ja ir tikai pārdzīvojuši brāļi un māsas, viņi manto vienādas daļas (ZN 8. panta 1. punkts).

Ja ir pārdzīvojuši brāļi un māsas un otrās vai tālākas pakāpes augšupēji radinieki, brāļi un māsas manto divas trešdaļas mantojuma un augšupējie radinieki — vienu trešdaļu (ZN 8. panta 2. punkts).

Ja mirušais nebija laulībā, bet ir pārdzīvojuši bērni (arī adoptēti bērni), viņi manto vienādas daļas (ZN 5. panta 1. punkts). Iepriekš miruša bērna daļa tiek nodota viņa pēcnācējiem pēctecības (pārstāvības) kārtībā.

Ja ir pārdzīvojušais laulātais, bet nav bērnu, augšupēju radinieku, brāļu un māsu vai to pēcnācēju, laulātais manto visu īpašumu (ZN 9. pants).

Gadījumā, kad mantošana notiek mazāk nekā 10 gadus pēc laulībām un laulātais manto mirušā īpašumu kopā ar augšupējiem radiniekiem vai brāļiem un māsām vai to pēcnācējiem, laulātais manto pusi īpašuma. Pretējā gadījumā laulātais manto divas trešdaļas īpašuma. Ja laulātais manto mirušā īpašumu kopā ar augšupējiem radiniekiem un brāļiem un māsām vai to pēcnācējiem, laulātais manto vienu trešdaļu īpašuma pirmajā gadījumā un pusi otrajā gadījumā.

Ja ir pārdzīvojušais laulātais un bērni, laulātais un bērni manto vienādas daļas (ZN 9. panta 1. punkts).

Ja iepriekš aprakstītajos gadījumos nav personu, kas būtu tiesīgas mantot, vai ja visi mantinieki atraida mantojumu vai zaudē tiesības to pieņemt, mantojumu saņem valsts. Izņēmums ir kustamā manta, dzīvojamās mājas, darbnīcas un garāžas, kā arī zemes gabali un nekustamais īpašums, kas primāri paredzēti dzīvojamajai apbūvei, — šādi īpašumi kļūst par tās pašvaldības īpašumu, kuras teritorijā tie atrodas.

5 Kāda veida iestāde ir kompetenta:

5.1 mantošanas lietās?

Mantojumu var pieņemt, iesniedzot rakstisku pieteikumu tā rajona tiesas tiesnesim, kurā mantojums atklājies. Šādā gadījumā pieņemšanu reģistrē speciālā reģistrā.

Mantojums uzskatāms par pieņemtu arī gadījumā, kad mantinieks neiesniedz rakstisku pieteikumu, bet veic darbību, kas skaidri apliecina viņa nodomu pieņemt mantojumu, vai kad mantinieks noslēpj mantoto īpašumu. Noslēpšanas gadījumā mantinieks zaudē tiesības uz savu daļu noslēptā īpašuma.

Mantojumu var arī pieņemt, pamatojoties uz inventāra sarakstu, un šādā gadījumā mantinieks ir atbildīgs tikai tādā apmērā, kas nepārsniedz saņemtā mantojuma apmēru.

Šādā gadījumā mantojuma pieņemšana, pamatojoties uz inventāra sarakstu, ir rakstveidā jādeklarē rajona tiesas tiesnesim trīs mēnešu laikā pēc dienas, kad mantinieks uzzinājis par mantojuma atklāšanos. Rajona tiesas tiesnesis var pagarināt šo termiņu par maksimāli trim mēnešiem.

Darbojoties pēc jebkuras ieinteresētas personas lūguma, rajona tiesas tiesnesis uzaicina personu, kurai ir tiesības mantot, un pēc tam nosaka termiņu, kurā minētajai personai jāpaziņo par mantojuma pieņemšanu vai atraidīšanu. Ja mantinieks ir iesaistīts tiesvedībā kā atbildētājs, šo termiņu nosaka tiesa, kas izskata lietu. Ja mantinieks noteiktajā termiņā neiesniedz atbildi, viņš zaudē tiesības pieņemt mantojumu.

Mantinieka paziņojumu reģistrē speciālā reģistrā, kurā tiek apkopotas ziņas par mantojumu pieņemšanu un atraidīšanu.

Personām, kas jaunākas par 18 gadiem, personām, kas atzītas par rīcībnespējīgām, valstij un publiskā sektora organizācijām mantojums obligāti jāpieņem, pamatojoties uz inventāra sarakstu, un par pieņemšanu rakstiski jāpaziņo trīs mēnešu laikā no dienas, kad mantinieks uzzinājis par mantojuma atklāšanos. Pieņemšanu reģistrē speciālā reģistrā tā rajona tiesā, kurā mantojums atklājies.

Testamenta gadījumā — personai, kuras rīcībā ir testatora pašrocīgs testaments, jāvēršas pie notāra, lai to publicētu, tiklīdz šī persona uzzina par testatora nāvi.

Jebkura ieinteresēta persona var vērsties pie rajona tiesas tiesneša mantojuma atklāšanās vietā, lai tiktu noteikts termiņš, kādā testaments jāiesniedz notāram publicēšanai.

Lai publicētu testamentu, notārs sagatavo paziņojumu, kurā apraksta testamenta stāvokli un paziņo par tā atvēršanu. Šo paziņojumu paraksta persona, kura iesniedz testamentu, un notārs. Dokuments, kas satur testamentu, tiek pievienots šim paziņojumam, un iepriekš minētās personas uz katras tā lappuses atzīmē savus iniciāļus.

Ja testaments bijis nodots glabāšanā notāram (ZN 25. panta 2. punkts), iepriekš minētās darbības veic attiecīgais notārs.

5.2 saņemt paziņojumu par mantojuma pieņemšanu vai atraidīšanu?

Mantošana notiek, ja mantojums tiek pieņemts. Pieņemšana stājas spēkā, atklājot mantojumu.

Papildus gadījumiem, kad par pieņemšanu ir skaidri paziņots īpašā rakstiskā pieteikumā, mantojums uzskatāms par pieņemtu arī gadījumā, kad mantinieks neiesniedz rakstisku pieteikumu, bet veic darbību, kas skaidri apliecina viņa nodomu pieņemt mantojumu, vai kad mantinieks noslēpj mantoto īpašumu. Noslēpšanas gadījumā mantinieks zaudē tiesības uz savu daļu noslēptā īpašuma.

Darbojoties pēc jebkuras ieinteresētas personas lūguma, rajona tiesas tiesnesis uzaicina personu, kurai ir tiesības mantot, un pēc tam nosaka termiņu, kurā minētajai personai jāpaziņo par mantojuma pieņemšanu vai atraidīšanu. Ja mantinieks ir iesaistīts tiesvedībā kā atbildētājs, šo termiņu nosaka tiesa, kas izskata lietu.

Ja mantinieks noteiktajā termiņā neiesniedz atbildi, viņš zaudē tiesības pieņemt mantojumu.

Mantinieka paziņojumu reģistrē speciālā reģistrā, kurā tiek apkopotas ziņas par mantojuma pieņemšanu un atraidīšanu.

Mantojuma atraidīšana notiek tādā pašā veidā, un to reģistrē tāpat.

Jāņem vērā arī Pašvaldību nodokļu un nodevu likuma (*Zakon za mestnite danatsi i taksii*) 43. pantā noteiktā prasība, ka bankas, apdrošināšanas sabiedrības un citas sabiedrības vai citas personas, kas ir noguldījumu turētāji vai saistību pildītāji attiecībā uz vērtspapīriem, naudu vai citiem īpašumiem, kas ietilpst mantojumā, par kura atklāšanos tiem ir zināms, nosūta attiecīgā īpašuma inventāra sarakstu pašvaldībai, kuras teritorijā mantojums atklājies, pirms šāds īpašums tiek apmaksāts, nodots vai pārņemts.

5.3 saņemt paziņojumu par legāta pieņemšanu vai atraidīšanu?

Piemēro mantojuma pieņemšanas vai atraidīšanas procedūru.

5.4 saņemt paziņojumu par neatņemamās daļas pieņemšanu un atraidīšanu?

Nav īpašas procedūras, kā atraidīt vai pieņemt neatņemamo daļu. Mantinieks, kuram ir tiesības uz neatņemamo daļu, bet kurš to nevar saņemt pilnā apmērā citu novēlējumu vai dāvanu dēļ, var vērsties tiesā ar prasību samazināt šos novēlējumus un dāvanas tādā mērā, lai viņš varētu saņemt savu neatņemamo daļu pilnā apmērā pēc tam, kad no attiecīgā mantinieka ir atgūti novēlējumi un dāvanas, izņemot parastas dāvanas.

Ja mantinieks, kura neatņemamā daļa ir samazināta, izmanto mantošanas tiesības, vērstoties pret personām, kas nav likumiski mantinieki, šim mantiniekam vispirms jāpieņem mantojums, pamatojoties uz mantojuma inventāra sarakstu.

Lai varētu noteikt novēlējumā iekļaujamās daļas un mantinieka neatņemamās daļas apmēru, visa manta, kas piederējusi testatoram nāves brīdī, tiek apkopota kā mantojuma masa pēc tam, kad atskaitīti parādi un ņemts vērā mantojuma pieaugums saskaņā ar Mantošanas likuma 12. panta 2. punktu. Tad pieskaita dāvanas, izņemot parastas dāvanas, atkarībā no to stāvokļa dāvināšanas brīdī un vērtības mantojuma atklāšanās brīdī (ja dāvināts nekustamais īpašums) vai dāvināšanas brīdī (ja dāvināta kustama manta).

Testamentārajos rīkojumos minētos novēlējumus samazina proporcionāli, atsevišķi neizdalot mantiniekus un legatārus, ja vien testators nav noteicis citādi.

6 Īss procedūras apraksts, kura paredzēta mantošanas kārtošanai saskaņā ar valsts tiesību aktiem, tostarp mantojuma sadalei un mantas dalīšanai (tostarp informācija par to, vai mantošanas procedūru sāk tiesa vai cita kompetenta iestāde pēc savas iniciatīvas).

Mantojumu sadala vai nu ar tiesas nolēmumu, vai brīvprātīgi.

Visiem līdzīpašniekiem ir tiesības pieprasīt sadalīšanu, neatkarīgi no viņu daļas lieluma. Katrs mantinieks var pieprasīt savu daļu natūrā, ja tas ir praktiski īstenojams, un daļas izlīdzina ar naudu.

Brīvprātīga sadalīšana notiek ar visu līdzīpašnieku piekrišanu. Par to noslēdz līgumu. Saskaņā ar Īpašumtiesību likuma 35. panta 1. punktu kustamās mantas, kuras vērtība pārsniedz 50 BGN, vai nekustamā īpašuma brīvprātīga sadalīšana jānoformē rakstiski un paraksti ir notariāli jāapliecina. Brīvprātīgas sadalīšanas gadījumā katra līdzīpašnieka domājamā daļa no kopīgās mantojuma masas kļūst par atsevišķām un patstāvīgām īpašumtiesībām uz kopīpašumā esošās mantas reālu daļu.

Sadalīšana ar tiesas nolēmumu notiek īpašā procesā, ko regulē Civilprocesa kodeksa 341. pants un turpmākie panti. Laiks, kad var pieprasīt mantas sadalīšanu, nav ierobežots. Strīdus procedūrai ir divi posmi.

Pirmais posms attiecas uz sadalīšanas pieļaujamību.

Līdzmantinieks, kurš pieprasa sadalīšanu, iesniedz rakstveida iesniegumu rajona tiesā, pievienojot tam šādus dokumentus:

- 1) testatora miršanas apliecību un mantojuma apliecību;
- 2) apliecību vai citu rakstveida pierādījumu attiecībā uz mantojuma masu;
- 3) iesnieguma un tā pielikumu kopijas pārējiem līdzmantiniekiem.

Pirmās tiesas sēdes laikā jebkurš cits līdzmantinieks var rakstveidā pieprasīt citas mantas iekļaušanu mantojuma masā. Pirmās tiesas sēdes laikā jebkurš līdzmantinieks var arī apstrīdēt citu līdzmantinieku tiesības piedalīties sadalīšanā, savas daļas lielumu vai noteiktas mantas iekļaušanu mantojuma masā.

Sadalīšanas procesā tiesa uzklausa prasības par izcelsmi, pieņemšanu, testamentiem, rakstveida pierādījumu autentiskumu vai pieprasījumus samazināt testamentā noteikto novēlējumu vai dāvanu apmēru.

Pirmā posma beigās tiek pieņemts nolēmums par sadalīšanas pieļaujamību. Tiesa nosaka, kura manta tiks sadalīta starp kurām personām un kāda būs katra līdzmantinieka daļa. Nolēmumā atzīstot, ka kustamās mantas sadalīšana ir pieļaujama, tiesa arī lemj par to, kurš līdzmantinieks ir tās turētājs.

Tajā pašā vai turpmākā nolēmumā, ja viens vai vairāki mantinieki nelieto mantojumu atbilstoši savām mantošanas tiesībām, tiesa pēc mantinieka pieprasījuma var noteikt, kuriem mantiniekiem kura manta jālieto, kamēr sadalīšana nav pabeigta, vai kādas summas lietotājiem jāmaksā citiem mantiniekiem par šādu lietošanu.

Otrais posms ir pati sadalīšana. Tiek noteiktas daļas, un katram līdzmantiniekam tiek piešķirta konkrēta manta, uz kuru tas iegūst ekskluzīvas īpašumtiesības. Tas tiek īstenots, sagatavojot sadales aktu un rīkojot izlozi. Tiesa sagatavo sadales aktu, pamatojoties uz ekspertu slēdzienu saskaņā ar Mantošanas likumu. Kad ir sagatavots sadales akta projekts, tiesa uzaicina puses, lai tās iepazīstinātu ar šo aktu un uzklausītu pušu iebildumus. Pēc tam tiesa sagatavo un pasludina galīgo sadales aktu, pieņemot tiesas spriedumu. Kad spriedums par sadales aktu ir stājies spēkā, tiesa uzaicina puses uz izlozi. Tiesa var sadalīt mantoto mantu starp līdzmantiniekiem arī bez izlozes, ja daļu noteikšana un izloze ir neiespējama vai pārāk neērta.

Ja kāda konkrēta manta nav sadalāma un to nevar iekļaut nevienā daļā, tiesa uzdod to pārdot publiskā izsolē. Sadalīšanas procesā iesaistītie mantinieki var piedalīties šajā publiskajā izsolē.

Ja nedalāmā manta ir māja, kas iepriekš atradās laulāto kopīpašumā, un mantas kopība ir beigusies laulātā nāves vai laulības šķiršanas rezultātā, bet pārdzīvojušajam laulātajam vai bijušajam laulātajam, kam pieder vecāku tiesības pret laulībā dzimušajiem bērniem, nav pašam sava mājokļa, tiesa pēc šā laulātā lūguma var noteikt minēto māju par viņa daļu, izlīdzinot citu līdzmantinieku daļas ar citu mantu vai naudu.

Ja nedalāmā manta ir māja, jebkurš līdzmantinieks, kurš tajā dzīvojis mantojuma atklāšanās brīdī un kuram nav cita mājokļa, var pieprasīt, lai māju iekļauj viņa daļā, izlīdzinot citu līdzmantinieku daļas ar citu mantu vai naudu. Ja šiem nosacījumiem atbilst vairāki līdzmantinieki un tie pieprasa minēto īpašumu, priekšroku dod tai personai, kura piedāvā augstāko cenu.

Iesniegumu par mantas piešķiršanu var iesniegt ne vēlāk kā līdz pirmajai tiesas sēdei pēc tam, kad kļuvis izpildāms tiesas nolēmums par sadalīšanas pieļaujamību. Mantu novērtē pēc tās faktiskās vērtības.

Ja sadalīšana notiek naudā, maksājums kopā ar tiesību aktos noteiktajiem procentiem jāveic sešu mēnešu laikā pēc dienas, kad stājies spēkā nolēmums par piešķiršanu.

Līdzmantinieks, kurš kā savu daļu saņem konkrētu mantu, kļūst par tās īpašnieku, kad paredzētajā termiņā samaksā norēķinu naudā kopā ar tiesību aktos noteiktajiem procentiem. Ja samaksa netiek veikta noteiktajā termiņā, nolēmums par piešķiršanu zaudē juridisku spēku un attiecīgā manta tiek piedāvāta pārdošanai publiskā izsolē. Šo mantu var nepiedāvāt pārdošanai publiskā izsolē, bet piešķirt citam līdzmantiniekam, kurš atbilst prasībām un ir noteiktajā termiņā pieprasījis īpašuma piešķiršanu, ar nosacījumu, ka minētais līdzmantinieks nekavējoties samaksā novērtēto cenu, no kuras atskaita viņa paša daļas vērtību šajā īpašumā. Ieņēmumus proporcionāli sadala starp citiem līdzmantiniekiem.

Sadalīšanas ar tiesas nolēmumu procedūru var izbeigt, un mantojuma masu var sadalīt pēc pušu vienošanās, kuru apstiprina tiesa.

7 Kā un kad persona kļūst par mantinieku vai legātāru?

Mantošana notiek, ja mantojums tiek pieņemts. Pirms mantojuma pieņemšanas persona, kurai ir tiesības mantot, var pārvaldīt mantojuma masu un veikt valdījuma darbības tās saglabāšanai.

8 Vai mantinieki ir atbildīgi par mirušā parādiem, un ja jā, ar kādiem nosacījumiem?

Iegūstot attiecīgu daļu (nedalāmu daļu) no mirušā atstātā mantojuma, katrs mantinieks vai legatārs iegūst domājamo daļu no testatora mantas un parādiem, kas iekļauti mantojuma masā.

Atbilstoši savu daļu lielumam mantinieki, kuri pieņēmuši mantojumu, ir atbildīgi par parādiem, kas apgrūtina mantojumu.

Mantinieks, kurš pieņēmis mantojumu, pamatojoties uz inventāra sarakstu, ir atbildīgs tikai tādā apmērā, kas nepārsniedz saņemtā mantojuma apmēru.

Mantojuma pieņemšana, pamatojoties uz inventāra sarakstu, ir rakstveidā jādeklarē rajona tiesas tiesnesim trīs mēnešu laikā pēc dienas, kad mantinieks uzzinājis par mantojuma atklāšanos. Rajona tiesas tiesnesis var pagarināt šo termiņu par maksimāli trim mēnešiem. Pieņemšanu reģistrē īpašā tiesas reģistrā.

Rīcībnespējīgas personas, valdība un nevalstiskās organizācijas pieņem mantojumu tikai, pamatojoties uz inventāra sarakstu.

Ja viens mantinieks pieņem mantojumu, pamatojoties uz inventāra sarakstu, pārējie mantinieki var to izmantot, neierobežojot savas tiesības pieņemt mantojumu vai to atraidīt.

Inventāra sarakstu sagatavo, kā noteikts Civilprocesa kodeksā.

Īpašuma kreditori un legatāri var trīs mēnešu laikā no mantojuma pieņemšanas prasīt, lai mirušā īpašums tiek nodalīts no mantinieka īpašuma. Nekustamu īpašumu šādi nodala, reģistrējot mirušās personas nekustamo

Īpašumu saskaņā ar Kadastra un īpašumu reģistra likumā (*Zakon za kadastara i imotniya registar*) noteikto procedūru, bet kustamu mantu nodala, iesniedzot pieteikumu rajona tiesas tiesnesim un reģistrējot to speciālajā reģistrā, kurā tiek apkopotas ziņas par mantojumu pieņemšanu un atraidīšanu.

Īpašuma kreditoriem un legatāriem, kas lūguši nodalīšanu, ir prioritāte pār tiem, kuri to nav lūguši. Ja nodalīšanu ir lūguši gan kreditori, gan legatāri, kreditoriem ir priekšroka pār legatāriem.

Pret mirušo izdotu izpildrakstu var izpildīt, vēršot piedziņu pat pret mirušā mantinieku īpašumu, ja vien mantinieki nepierāda, ka ir atraidījuši mantojumu vai ir to pieņēmuši, pamatojoties uz inventāra sarakstu. Ja mantinieks mantojumu nav pieņēmis, tiesu izpildītājs saskaņā ar Mantošanas likuma 51. pantu nosaka termiņu, kurā mantinieka paziņojums jāiesniedz attiecīgās rajona tiesas tiesnesim, lai paziņojumu varētu pienācīgi reģistrēt.

Īpašs gadījums, kurā mantinieks atbild par mirušā parādiem, ir minēts Likuma par korupcijas apkarošanu un nelikumīgi iegūta īpašuma konfiskāciju (*Zakon za protivodeystvie na koruptsiyata i za otnemane na nezakonno pridobitoto imushtestvo*) 150. pantā, kurā noteikts, ka nelikumīgi iegūtu īpašumu konfiscē arī no mantiniekiem vai legatāriem, nepārsniedzot apmēru, ko tie saņēmuši.

Šādā gadījumā likumā noteiktās valsts tiesības izbeidzas, kad pagājis 10 gadu noilguma periods, kurš sākas īpašuma iegūšanas dienā. Tomēr noilguma periods tiek apturēts uz laiku, kamēr notiek tā paša likuma IV daļā minētā procedūra.

9 Kādi dokumenti un/vai informācija parasti vajadzīga nekustamā īpašuma reģistrācijai?

Ir jāreģistrē tādu publicēto testamentu noraksti, kuri attiecas uz nekustamo īpašumu un nekustamā īpašuma tiesībām. Universālo testamentu gadījumā nekustamā īpašuma esību attiecīgajā tiesas rajonā apliecina ar paziņojumu, uz kura ir notariāli apliecināts labuma guvēja paraksts un kurā uzskaitīti nekustamie īpašumi, kas atrodas attiecīgajā tiesas rajonā un par ko labuma guvējs ir informēts. Šo paziņojumu kopā ar testamentu iesniedz reģistrācijas tiesnesim rajonā, kur atrodas īpašums.

Reģistrācijas tiesnesis dod rīkojumu reģistrācijas birojam nekustamā īpašuma atrašanās vietā reģistrēt to, iekļaujot reģistrējamos aktus publiski pieejamos reģistros.

Reģistrācijas pieteikumam pievieno divas notariāli apliecinātas kopijas no testamentiem, kas attiecas uz nekustamo īpašumu un nekustamā īpašuma tiesībām.

Citi reģistrējami akti ir līgumi par nekustamā īpašuma sadali, tiesas noteiktas sadales akti, kas attiecas uz šādiem īpašumiem, tiesas galīgie nolēmumi, kas aizstāj minētos aktus, un mirušās personas kreditoru un legatāru iesniegumi par mirušās personas nekustamā īpašuma nodalīšanu.

9.1 Vai pārvaldnieka iecelšana ir obligāta vai obligāta pēc pieprasījuma? Ja tā ir obligāta vai obligāta pēc pieprasījuma, kādi pasākumi ir jāveic?

Mantojuma pārvaldnieka iecelšana nav obligāta. Testators var iecelt vienu vai vairākas rīcībbspējīgas personas par pārvaldniekiem.

Pēc jebkuras ieinteresētas personas lūguma rajona tiesas tiesnesis mantojuma atklāšanās vietā var noteikt termiņu, kurā izraudzītajai personai jāpiekrīt šai iecelšanai. Ja termiņš beidzas un izraudzītā persona nav piekritusi iecelšanai, uzskatāms, ka izraudzītā persona ir atteikusies no iecelšanas.

Rajona tiesas tiesnesis var atcelt pārvaldnieku, ja tas rīkojas nolaidīgi vai ir rīcībnespējīgs, vai darbojas tādā veidā, kas nav savienojams ar pārvaldniekam dāvāto uzticēšanos.

9.2 Kas ir tiesīgs izpildīt mirušā pēdējās gribas rīkojumu un/vai pārvaldīt mantojumu?

Skatīt atbildi uz iepriekšējo jautājumu.

Principā — ja mirušais ir nomiris, neatstājot testamentu vai neieceļot testamenta pārvaldnieku, jebkura persona,

kam ir tiesības mantot, var pārvaldīt mantojumu un iesniegt valdījuma prasības tā saglabāšanai līdz mantojuma pieņemšanas brīdim.

Mantnieks, kurš pieņēmis mantojumu, pamatojoties uz inventāra sarakstu, pārvalda mantojumu ar tādu pašu rūpību kā savas personīgās lietas. Šis mantnieks nevar atsavināt nekustamo īpašumu piecus gadus pēc mantojuma pieņemšanas un nevar atsavināt kustamo mantu trīs gadus, ja vien viņam to neatļauj rajona tiesas tiesnesis; pretējā gadījumā mantnieks uzņemas pilnu atbildību par mirušā parādiem. Šim mantniekam ir jāatskaitās par pārvaldīšanu kreditoriem un legatāriem.

Ja nav zināma mantot tiesīgās personas dzīvesvieta vai ja dzīvesvieta ir zināma, bet šī persona nav uzņēmusies mantojuma pārvaldīšanu, rajona tiesas tiesnesis pēc savas iniciatīvas vai pēc ieinteresēto personu pieprasījuma ieceļ mantojuma pārvaldnieku.

Pārvaldniekam ir jāsagatavo mantojuma inventāra saraksts. Pārvaldnieks ceļ prasības un atbild uz prasībām saistībā ar mantojuma masā ietilpstošo mantu un parādiem. Pārvaldniekam jāsaņem rajona tiesas tiesneša atļauja ar mantojumu saistīto parādu atmaksai, legātu izpildei un nekustamā īpašuma pārdošanai.

9.3 Kādas ir pārvaldnieka pilnvaras?

Pārvaldniekam jāsagatavo mantojuma inventāra saraksts, uzaicinot piedalīties mantniekus un legatārus.

Pārvaldnieks pārņem mantojumu savā valdījumā un pārvalda to tik ilgi, cik nepieciešams testamentāro rīkojumu izpildei.

Pārvaldniekam nav tiesību atsavināt mantu, izņemot gadījumus, kad tas ir nepieciešams un to atļauj rajona tiesas tiesnesis, kurš pieņem nolēmumu pēc mantnieku uzklauššanas.

Informācija par gadījumiem, kad pārvaldnieku ieceļ rajona tiesas tiesnesis, ir sniegta atbildē 9.2. punktā.

10 Kādus dokumentus, kas apliecina labuma guvēju statusu un tiesības, saskaņā ar valsts tiesību aktiem parasti izsniedz tiesvedības laikā mantošanas lietās vai tās beigās? Vai tiem ir konkrēts pierādījuma spēks?

Ja testators atstāj pašrocīgu testamentu, notārs publicē šo testamentu, pievienojot paziņojumu, kurā apraksta testamentā stāvokli un paziņo par tā atvēršanu.

Likumiskie mantnieki tiek apstiprināti ar mantojuma apliecību, ko izsniedz tās pašvaldības vadītājs, kuras teritorijā ir mirušā pēdējā pastāvīgā adrese.

Mantojuma apliecības izsniedz tikai tad, ja persona savā nāves dienā bijusi reģistrēta iedzīvotāju reģistrā un ir izdota šīs personas miršanas apliecība.

Ja mirusī persona nav Bulgārijas pilsonis, bet ir reģistrēta iedzīvotāju reģistrā ārpus Bulgārijas un šīs personas miršanas apliecība ir izdota ārpus Bulgārijas teritorijas, lai saņemtu apliecību, ir jāiesniedz kopija vai izraksts no nāvi apliecinošā akta, ko sagatavojusi ārvalsts vietējā civilstāvokļa aktu reģistra amatpersona. Ja iedzīvotāju reģistrā nav visu nepieciešamo datu apliecības izdošanai, jāiesniedz oficiāls dokuments, ko izdevušas kompetentās iestādes valstī, kuras pilsonis ir attiecīgā persona, un kas apliecina šīs personas ģimenes stāvokli, ziņas par laulāto un pirmās pakāpes asinsradniekiem taisnā līnijā, kā arī par otrās pakāpes sānlīnijas radniekiem.

Šīs apliecības izdod saskaņā ar Civilstāvokļa aktu reģistrācijas likuma 24. panta 2. punktu un 9. pantu Noteikumos par apliecību izdošanu, pamatojoties uz iedzīvotāju reģistra datiem. Šīs apliecības izdod likumiskajiem mantniekiem, viņu juridiskajiem pārstāvjiem vai trešām personām, ja tām šīs apliecības nepieciešamas likumīgo pilnvaru īstenošanai vai tās ir nepārprotami pilnvarotas ar notariāli apliecinātu pilnvaru.

Apliecības saņemšanai jāiesniedz šādi dokumenti:

- iesniegums, kurš sagatavots uz Civilstāvokļa aktu reģistra (GRAO) Informācijas centra veidlapas un kurā norādīta informācija par mirušās personas mantniekiem; šo iesniegumu iesniedz mantnieks vai mantnieka

pilnvarota persona,

- miršanas apliecības kopija (ja to izdevusi cita pašvaldība),
- iesniedzēja personu apliecinošs dokuments,
- notariāli apliecināta pilnvara, ja iesniegumu iesniedz pilnvarots pārstāvis.

Šī lapa ir daļa no tīmekļvietnes [Tava Eiropa](#).

Mēs labprāt uzzinātu jūsu [atsauksmes](#) par sniegtās informācijas lietderību.

Lapa atjaunināta: 03/09/2021

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietvertu vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.